

Význam rybníků LVA ve strategii rozvoje LVA

RNDr. Libor Kabát
starosta obce Lednice, předseda mikroregionu LVA

Abstrakt: Významu rybníků pro rozvojovou strategii mikroregionu LVA. Zhodnocení současného stavu a možnosti dalšího rozvoje.

Klíčová slova: Strategie rozvoje, mikroregion LVA, faktory: hospodářsko-ekonomické, kulturně sociální, environmentální

Píší svůj příspěvek v srdci krajiny rybníků, v Třeboni, jsem si ještě více uvědomil, jak významný vliv pro krajinu rybníky mají. Také v případě našeho areálu tvoří soustava Lednických rybníků neopomenutelný prvek. Upřímně řečeno si krajinu Lednicko-valtického areálu bez nich ani nedovedu představit. Zvláště v leteckých pohledech tvoří jasnou dominantu této krajiny. Je však nadmíru zajímavé, že tato role není zdaleka jediná. Vedle role krajinotvorné je nutné vidět i význam hospodářský, ekologický atp. Rybníky jsou tedy neoddiskutovatelně jednou z nejvýznamnějších součástí naší krajiny a jejich význam by měl najít odraz také v rozvojové strategii mikroregionu LVA.

Podíváme-li se však do naší strategie, zjistíme, že problematikou rybníků jako takových se prakticky nezabývá. Pokud ano, tak víceméně jen nepřímo, přes nejbližší okolí rybníků, tedy břehové porosty, které svým charakterem významně doplňují krajinné úpravy celého areálu. Současně jsou však také atraktivní z pohledu rozvoje cestovního ruchu. V tomto směru region LVA své poslání víceméně naplnil. Iniciovali jsme krajinné úpravy okolí rybníků. Tam kde nebyly jasné vlastnické vztahy realizovala úpravy přímo obec Lednice. Podařilo se nám zařadit stezku kolem rybníků do systému cyklostezek a v neposlední řadě upravit naučnou stezku kolem celé soustavy, kde obec Lednice umístila celkem 17 panelů vysvětlujících nejen hodnoty národní přírodní rezervace ale též dopad krajinotvorný. Možná by současný vývoj naznačoval, že příští aktualizace rozvojové strategie by měla opět pamatovat na projekty zaměřené do této oblasti. Desítky milionů vložené do krajinných úprav břehů rybníků budou brzy bez pokračující údržby znehodnoceny, stezka bez řádné údržby brzy podlehne vandalům atp.. Mikroregion a jednotlivé obce má však také řadu jiných úkolů a povinností a zůstává tedy otázkou do jaké míry bude připraven ve svých aktivitách týkajících se Lednických rybníků pokračovat.

Samozřejmě si nad tímto příspěvkem kladu také otázku, proč tedy strategie rybníky vlastně neřeší. Při její tvorbě jsme vycházeli z detailně provedené analýzy jak okresu tak regionu. Nelze tedy předpokládat, že bychom rybníky neřešili z důvodu pouhého opomenutí. Důvodem je podle mne spíše absence zájmu obcí o to co je ve vlastnictví státu, kde si stát hospodáří po svém a nemá často prážádnou potřebu obce, v jejichž katastru se rybníky nachází, k řešení příslušné problematiky přizvat. Je to jistě špatně, protože rybníky jsou nejen významnými prvky z hlediska ochrany přírody nebo tvorby krajiny ale jistě i hospodářsky významnými objekty. Není žádným tajemstvím, že tvůrci koncepce tohoto území, rod Liechtensteinů, byli velmi dobrými hospodáři a řešili péči o toto území opravdu systémově. Bohatství a zdroj pro financování jim přinášely nejen lesy ale mimochodem také právě rybníky. Starostové spravující obce a města, na jejichž katastrech se Lednické rybníky nacházejí, zcela správně upozorňovali již začátkem devadesátých let, že správa tohoto cenného území musí být ucelená a jednotná.

Předpokládali totiž správně, že odpovědnost za uchování hodnot tohoto místa z nich nikdo nesejme. V roce 1991 došlo tak zcela logicky k převodu rybníků do majetku obcí. Ty zde také začaly řádně hospodařit a uzavírat smlouvy, včetně vybírání nájemného. Nepochybuji vůbec o tom, že by obce a města svou roli zvládly, každopádně by jistě byly odpovědnými účastníky všech procesů, které se kolem rybníků odehrávají. Skutečnost, že tomu tak nyní není, má pak své jasné důvody. V roce 1993 odmítl katastrální úřad zapsat rybníky jako majetek obcí a následně byly smlouvy ukončeny jako právně irelevantní. Stát prostřednictvím Okresního úřadu požadoval dokonce navrácení „neodůvodněného obohacení“. Celá tato fraška dospěla tehdy dokonce k soudní žalobě. Jestliže si současně stát „vypomohl“ i tím, že rezervace a památky vyloučil z platby daně z nemovitosti (daň je příjmem obcí), nemůžeme očekávat výraznou aktivitu místních samospráv, neboť se zřejmě oprávněně přestaly tímto směrem angažovat. Trvalo roky než se podařilo dořešit majetkové poměry v areálu a tedy i kolem Lednických rybníků, aby bylo alespoň možné legitimně žádat o dotační prostředky. Jen se tak stalo, začal stát, Pozemkový fond, převádět pozemky do majetku jiných subjektů. Jak zde stát hospodaří z pohledu ochrany a zachování přírodních a kulturních hodnot myslím všichni víme. Nestačí vyhlášovat národní přírodní rezervace, národní kulturní památky, krajinné památkové zóny. Je třeba se o všechny tyto hodnoty řádně, tedy koncepčně, postarat. To platí nejen pro Lednické rybníky ale vlastně i pro celý Lednicko-valtický areál. Organizace zřízené státem, aby tuto činnost vykonávaly, svou roli nezvládají. Důvodem je zajisté roztržičnost správy majetku, jindy naopak nesmyslná kumulace vlastnické a ochranné funkce. Výkony významných pravomocí jsou, jak tomu u státního byrokratismu většinou bývá, vzdáleny několik set kilometrů daleko.

Můj příspěvek se měl týkat významu rybníků pro rozvojovou strategii mikroregionu LVA. V předešlé části jsem víceméně nastínil dosavadní stav a vše doplnil o malé připomenutí dosavadního vývoje tohoto vztahu, který v sobě, bohužel, moc optimismu neobsahuje. Patnáct let jsem starostou v Lednici a od vytvoření mikroregionu LVA před deseti lety jsem jeho předsedou. Stále dokola slyším, že bychom se jako samospráva měli více podílet na rozhodování o tom, co lze souhrnně nazvat historickým dědictvím obrovské hodnoty, které přes veškerý dosavadní vývoj zůstává pro lidi zde žijící obrovskou šancí. Je naším nezadatelným právem mít možnost z těchto hodnot čerpat ale především povinností je zachovat tak, aby byla zachována rovnováha mezi všemi důležitými faktory. Ať už jsou to faktory hospodářsko-ekonomické, kulturně sociální či environmentální. Ta práva dává samosprávě i ústava. Realita konkrétních zákonů a fungování našeho státu je však někde zcela jinde. Je to velká škoda, zvláště v době, kdy máme možnost, zřejmě naposledy, čerpat významné prostředky z Evropské unie. Nedořešené vlastnické vztahy nás výrazně omezily již v předchozím zkráceném dotačním období. Nadále však pokračuje krátkozrakost a hloupost státní mašinerie, která nás tlačí k sjednávání výpůjčních, či nájemních vztahů se spoustou nesmyslných podmínek. Podmínek, které ve svém důsledku vedou k vytváření nefinancovatelných projektů. Bohužel, dnes již takové zkušenosti máme a týkají se zrovna konkrétně i Lednických rybníků.

Jsou hodnoty za které je správné stále bojovat a hledat nová a nová řešení. Vytvářet nové strategie a nabízet pomocnou ruku. Lednické rybníky a celý náš areál za to jistě stojí.

Kontaktní adresa: RNDr. Libor Kabát, obecní úřad Lednice, Zámecké náměstí 70, 691 44, Lednice, kancelář@lednice.cz.